

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/66/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121473133
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121473133.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne JaMiS Martin s.r.o., Martin, Kollárova 4097/77, IČO: 47 492 635, zastúpenej advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, Martin, Andreja Kmeťa 10511/17, proti žalovanému Poľnohospodárske družstvo "Cesta mieru" Necpaly - Žabokreky, Necpaly 226, IČO: 00 196 771, zastúpenému advokátom JUDr. Ladislavom Mejštríkom, Martin, E. B. Lukáča 2, za účasti intervenienta na strane žalovaného Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 11 279,78 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 17C/34/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. septembra 2023 sp. zn. 10Co/171/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému a intervenientovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 17C/34/2021-231 z 15. júna 2022 žalobu o zaplatenie 11 279,78 eura s príslušenstvom zamietol; žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 420 ods. 2, § 427 ods. 1 a 2, § 428, § 442 ods.1, § 553 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobkyňa sa domáhala náhrady škody priamo voči škodcovi, ktorým je žalovaný. Skutkovým základom náhrady škody bola dopravná nehoda z 12. augusta 2019, spôsobená zamestnancom žalovaného, pri ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla Toyota Rav4, EVČ: MT313EB z dôvodu, že zamestnanec žalovaného viedol traktor spolu s pracovnou vlečkou bez evidenčného čísla a bez uzavretého povinného zákonného poistenia zodpovednosti za škodu. Prevádzkovateľom traktora aj vlečky bol žalovaný a jeho zamestnanec bol trestným rozkazom Okresného súdu Martin sp. zn. 4T/64/2020, uznaný za vinného z dôvodu, že inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, s právoplatnosťou od 6.

mája 2021. Uplatnený nárok na náhradu škody pozostával zo sumy 334 eur, predstavujúcej rozdiel medzi hodnotou zvyškov motorového vozidla v sume 2 000 eur a kúpnej ceny, za ktorú boli zvyšky predané. Ďalej si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu za spoluúčasť vo výške 982,42 eura, o ktorú bolo poistné plnenie od havarijného poistenia žalobkyni krátené, sumu 472,02 eura ako dlžné poistné, ktoré havarijný poisťovateľ vyrubil žalobkyni a sumu 9 491,34 eura, ktorá bola žalobkyňou uhradená v prospech leasingovej spoločnosti na základe toho, že leasingová spoločnosť odstúpila od úverovej zmluvy a od žalobkyne žiadala vysporiadanie všetkých pohľadávok z úverovej zmluvy. Pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku súd prvej inštancie akcentoval, že žalobkyňa nebola v čase dopravnej nehody vlastníkom motorového vozidla. Všetky predložené dôkazy nasvedčovali tomu, že dňa 12. augusta 2019 vlastníkom poškodeného motorového vozidla spoločnosť Toyota Financial Service Slovakia s. r. o. Predmetnú skutočnosť preukázalo aj osvedčenie o evidencii, kde ako vlastníkom vozidla je uvedený práve tento subjekt. Spoločnosť Toyota Financial Service Slovakia s. r. o. mala na základe zmluvy o prevzatí dlhu uzatvorenú so žalobkyňou úverovú zmluvu, ako aj o následnom uzavretí zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k vozidlu ku dňu nadobudnutia platnosti a účinnosti dotknutej zmluvy od 1. marca 2016. Vo vzťahu k dopravnej nehode bolo preukázané porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného, avšak z dôvodu totálnej škody na motorovom vozidle škodovou udalosťou v rozhodnom čase, ktoré nebolo vo vlastníctve žalobkyne, preto jej nemohla vzniknúť skutočná škoda na veci. Žalobkyňa si však uplatnila iný druh škody, ktorá jej vznikla v súvislosti s dopravnou nehodou. V tejto súvislosti vyslovil, že pri zrážke dopravných prostriedkov musí byť škoda v príčinnej súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku a táto prevádzka musí byť bezprostrednou príčinou vzniknutej ujmy. Zánik záväzkového právneho vzťahu, či už z leasingovej, úverovej, poistnej, či kúpnej zmluvy a z toho tvrdená majetková ujma žalobkyne však boli bezprostredne vyvolané obsahom týchto samotných zmlúv a stret motorových vozidiel bol iba nepriamou príčinou.

1.2. Následne súd prvej inštancie zdôraznil, že ak je viacero príčin, ktoré z časového hľadiska pôsobia následne (tzv. reťaz postupne nastupujúcich príčin a následkov), musí byť ich vzťah k vzniku škody natoľko prepojený, že už z pôsobenia prvotnej príčiny je možné dôvodne odvodzovať vecnú súvislosť so vznikom škodlivého následku. Na druhej strane reťazec príčin nezakladá príčinnú súvislosť medzi konaním škodcu a vzniknutou škodou vtedy, ak do deja vstupuje iná, na konaní škodcu nezávislá skutočnosť, ktorá je pre vznik škody rozhodujúca. V konkrétnostiach posudzovaného prípadu súd prvej inštancie konštatoval, že pri dopravnej nehode bola žalovaným spôsobená škoda na zdraví a na vozidle, za ktorú žalovaný nepochybne zodpovedá. V danej spojitosti bolo subjektu, ktorý bol v čase dopravnej nehody vlastníkom vozidla (Toyota Financial Service Slovakia s. r. o.), poisťovňou uhradené poistné plnenie, pretože v dôsledku škodovej udalosti došlo k zníženiu majetkového stavu tohto vlastníka vozidla. Na uvedenom nemôže nič zmeniť okolnosť, akým spôsobom následný vlastník- žalobkyňa s poškodenou vecou naložila a akým spôsobom boli vysporiadané jej vzťahy s leasingovou spoločnosťou, s úverovým veriteľom, či s poisťovňou. Súd prvej inštancie nespochybnil, že ku skončeniu právneho vzťahu medzi žalobkyňou a úverovým veriteľom a žalobkyňou a poisťovateľom by nedošlo, keby nedošlo k dopravnej nehode, ale konkrétne právne a aj majetkové dôsledky vyplývajúce pre žalobkyňu boli bezprostredne vyvolané tým, ako boli v predmetných zmluvách upravené podmienky ukončenia právneho vzťahu. Žalovaný, ktorý zodpovedá za škodu na vozidle, nenesie zodpovednosť za to, akým spôsobom mala žalobkyňa dojednané zmluvné podmienky v jednotlivých zmluvných vzťahoch. Na podporu uvedeného názoru súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/267/2005. Vzhľadom na uvedené dôvody súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2023 sp. zn. 10Co/171/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; žalovanému a intervenientovi priznal na strane žalovaného nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval nedôvodnosť podaného odvolania žalobkyne. Nestotožnil sa s námietkou žalobkyne, ktorá predbežné právne posúdenie dala do bezprostrednej súvislosti s princípom právnej istoty. Nakoľko už zo samotného legislatívneho označenia vyplýva, že ide len o predbežné

právne posúdenie, ktorým súd nie je viazaný. Následný priebeh konania, najmä výsledky dokazovania, môžu viesť k odlišnému právnomu záveru. Práve absencia záväznosti, ktorá je kľúčová pre princíp právnej istoty, vylučuje vnímanie predbežného posúdenia spôsobom, ako tvrdila žalobkyňa. Za neopodstatnenú námietku odvolací súd považoval aj to, že tuzemské súdy nie sú viazané rozhodnutiami súdov iných štátov. Nie je porušením právnych noriem, ak slovenský súd prevezme rovnaké argumenty, pokiaľ zohľadňujú skutkové okolnosti prípadu a sú v súlade s vnútroštátnym právom. Tvrdenie žalobkyne o arbitrárnosti rozhodnutia a o nedostatku racionálnej argumentácie prehliadalo podstatnú časť odôvodnenia a vyjadrovalo najmä nesúhlas s výsledkom sporu. K námietke o prípustnosti vstupu intervenienta na strane žalovaného, odvolací súd poukázal na to, že hoci účasť intervenienta nemala zásadný vplyv na výsledok sporu, jeho vstup bol priamym dôsledkom postupu žalobkyne, ktorý voči intervenientovi uplatnil nárok na náhradu škody a tvrdil objektívnu zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Keďže povinné zmluvné poistenie sa na tieto situácie vzťahovalo, intervenient mal na výsledku sporu zrejmy záujem. Navyše je subjektom, ktorý rieši škody spôsobené nepoistenými vozidlami, čo sama žalobkyňa zdôraznila vo vzťahu k vlečke, do ktorej vozidlo narazilo. Okolnosti týkajúce sa flotilovej poistnej zmluvy žalovaného nie sú pritom rozhodujúce. Tvrdenie žalobkyne o porušení koncentračnej zásady nebolo opodstatnené, nakoľko dôkaz predložený intervenientom v záverečnom vyjadrení súd prvej inštancie nevykonával a procesným uznesením o tom rozhodol.

2.2. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nepostupoval procesne dôsledne, keď výslovne nerozhodol o návrhu žalobkyne na vykonanie dôkazu pripojením vyšetrovacieho spisu týkajúceho sa dopravnej nehody, či výsluchu svedkov E. R. a H. E. a neuviedol dôvody ich nevykonania. Istou mierou však k tejto situácii prispela aj samotná žalobkyňa, ktorá na pojednávaní konanom dňa 15. júna 2022 netrvala na vykonaní dôkazu a jeho vykonanie nežiadala ani protistrana, a ani intervenient ďalšie dôkazy nenavrhol. Navyše žalobkyňa neuviedla, aké konkrétne skutočnosti mali byť obsahom trestného spisu alebo výpovedami navrhnutých svedkov preukázané. Pri viacerých samostatných nárokoch táto všeobecnosť ešte viac oslabilala jeho dôkaznú silu. Ak teda žalobkyňa v ďalšom konaní dôkazy bližšie nešpecifikovala a v záverečnej fáze sama potvrdila, že ďalšie dokazovanie nepožaduje, nebolo možné formálne nezamietnutie návrhu považovať za zásadné porušenie procesných práv, ktoré by mohlo ovplyvniť výsledok konania. Chýbajúce odôvodnenie nevykonania dôkazov zároveň nahradil odvolací súd svojím posúdením. Ak mal byť dôkaz pripojením trestného spisu zameraný na preukázanie údajne rozdielného prístupu polície k účastníkom nehody, táto skutočnosť nemala priamy význam pre danú vec. Rovnako irelevantné bolo aj tvrdenie žalobkyne o bezdôvodnom zadržiavaní havarovaného vozidla, ktoré jej údajne znemožnilo predať zvyšky vozidla cez spoločnosť TotalCar, s. r. o. Takáto škoda by bola výsledkom postupu polície, nie konania žalovaného, a preto tieto okolnosti neboli pre posúdenie sporu rozhodujúce.

2.3. K posúdeniu existencie príčinnej súvislosti odvolací súd uviedol, že príčinná súvislosť zodpovedná za vznik škody musí byť priamym, neprerušeným vzťahom medzi príčinou a následkom, nestačí len sprostredkované prepojenie. Zodpovednosť nemožno zakladať na neobmedzenej kauzalite, ale len na konkrétnej vecnej súvislosti. To platí najmä pri nároku na zaplatenie sumy vo výške 9 491,34 eura leasingovej spoločnosti, ktorá bola priamym dôsledkom zmluvných dojednaní v rámci ich právneho vzťahu. Aj keď boli niektoré zmluvné podmienky pre žalobkyňu nevýhodné napr. celé poistné plnenie bolo vyplatené leasingovej spoločnosti, žalobkyňa musela doplatiť istinu úveru, či znášať poplatok za predčasné splatenie, tieto okolnosti neboli relevantné pre daný spor. Uplatnený nárok nebol v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou spôsobenou zamestnancom žalovaného, preto žalovanému nevznikla povinnosť náhrady predmetnej majetkovej ujmy žalobkyni. Druhý a tretí čiastkový nárok mali svoj základ v poistnej zmluve havarijného poistenia vozidla medzi žalobkyňou a poisťovateľom. Jej súčasťou bolo dojednanie, podľa ktorého malo byť prípadné poistné plnenie vyplatené leasingovej spoločnosti, resp. žalobkyni mohlo byť vyplatené len so súhlasom leasingovej spoločnosti. V tejto súvislosti odvolací súd akcentoval, že žalobkyňa nespochybňovala, že v čase dopravnej nehody bola vlastníkom vozidla a teda subjektom, ktorému škoda vznikla spoločnosť Toyota Financial Services Slovakia s. r. o. Ak teda poisťovateľ znížil poistné plnenie v prospech označenej spoločnosti o spoluúčasť predstavujúcu sumu vo výške 982,42 eura a o dlžné poistné 472,02 eura, uvedená spoločnosť bola legitimovaným subjektom na

uplatňovanie práva na náhradu predmetného zníženia poistného voči žalovanému. Žalobkyňa tvrdila, že vstúpila, resp. prevzala tieto nároky od leasingovej spoločnosti vysporiadaním všetkých pohľadávok z úverovej zmluvy. Z uvedenej dohody z 13. septembra 2019 však takéto dojednanie nevyplyvajú. Súčasne neplatí, že na nového vlastníka vozidla automaticky prechádzajú nároky na náhradu škody, ktoré sa odvíjajú od dopravnej nehody, ku ktorej došlo v čase, keď bola vlastníkom iná osoba teda predchádzajúci vlastník. Napokon podotkol, že žalobkyňa v spore nepreukázala zaplatenie uplatnených súm vo výške 982,42 eura a 472,02 eura, okrem dokladu zo 17. septembra 2019 (scan), z ktorého však nie je zrejmé, kto platbu realizoval a na základe akej zmluvy. Navyše, rovnaká suma bola už započítaná poisťovňou pri likvidácii poistnej udalosti a bo ktorú sumu bolo znížené poistné plnenie. Ak teda žalobkyňa odvodzovala nárok z tejto platby, chýbala medzi ňou a dopravnou nehodou príčinná súvislosť. Platba preto nebola spôsobilá zakladať zodpovednosť žalovaného. Napokon odvolací súd skonštatoval nedôvodnosť aj prvého čiastkového nároku na náhradu sumy predstavujúcej rozdiel medzi hodnotou použiteľných zvyškov motorového vozidla uvedenou v likvidácii poistnej udalosti a medzi sumou, za ktorú havarované vozidlo žalobkyňa neskôr predala. Ak žalobkyňa nemohla využiť vyššiu ponuku spoločnosti Total Car s. r. o. z dôvodu zadržania motorového vozidla políciou, nešlo o priamu príčinnú súvislosť s dopravnou nehodou, a teda ani s konaním žalovaného. V prípade, že žalobkyňa nesúhlasila s výškou hodnoty určenou poisťovňou, mala to namietat' už v rámci likvidácie poistnej udalosti. Navyše nepreukázala, že v danom čase nebolo možné vozidlo predat' za vyššiu sumu alebo za plnú hodnotu stanovenú poisťovňou. Na záver odvolací súd poznamenal, že uplatnené námietky neboli dôvodné a v postupe súdu prvej inštancie nezistil ani nedostatky, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti v zmysle § 380 ods. 2 CSP, preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietala, že intervenient na strane žalovaného nemal právny záujem na výsledku konania vyplývajúci z hmotného práva, nakoľko dopravnú nehodu z 12. augusta 2019 zavinila vlečka patriaca žalovanému, ktorá sa pohybovala bez technickej kontroly, evidenčného čísla a uzatvoreného povinného zákonného poistenia, čo výslovne uviedol zástupca žalovaného pri svojom výsluchu v trestnom konaní dňa 2. júna 2020. Intervenient tvrdil, že právny záujem má, lebo žalovaný mal v čase nehody uzatvorenú flotilovú poistnú zmluvu č. 8080077169. Avšak predložil len zmluvu z roku 2008, bez zoznamu poistených vozidiel, ktorý je jej neoddeliteľnou súčasťou. Nepreukázal tak, že poistné krytie ku dňu nehody vôbec existovalo, prípadne aké vozidlá zahŕňalo. Dovolateľka zároveň namietala, že jej počas konania na súde prvej inštancie táto listina - poistná zmluva predložená intervenientom vôbec nebola doručená a súd prvej inštancie to nijako neodôvodnil. Podľa dovolateľky tak došlo k porušeniu zásady rovnosti strán, kontradiktórnosti konania a jej práva na spravodlivý proces. Domnievala sa, že ak intervenient tvrdil existenciu právneho záujmu, mal predložiť dôkazy o stave a rozsahu poistenia práve ku dňu dopravnej nehody, keďže pri flotilovom poistení je rozhodujúce, na ktoré vozidlá sa v daný deň vzťahuje. Podľa dovolateľky zlyhal aj odvolací súd, keď tento procesný nedostatok nenapravil. Zároveň dovolateľka nesúhlasila ani s právnym názorom odvolacieho súdu, že medzi uplatňovanými nárokmi a dopravnou nehodou neexistuje príčinná súvislosť. Uvedenú dopravnú nehodu výlučne zavinil zamestnanec žalovaného, pričom v jej dôsledku došlo k zničeniu motorového vozidla dovolateľky formou totálnej škody. Poisťovňa stanovila poistné plnenie ako rozdiel medzi všeobecnou hodnotou vozidla a hodnotou použiteľných zvyškov vozidla, od ktorého boli odpočítané dve sumy, a to spoluúčasť vo výške 982,42 eura a dlžné poistné vo výške 472,02 eura. Odvolací súd však tieto odpočty právne posúdil ako následok nevýhodne uzatvorenej poistnej zmluvy, a teda ako okolnosti, ktoré nie sú v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Dovolateľka s týmto právnym posúdením nesúhlasila, nakoľko spoluúčasť je štandardnou a neoddeliteľnou súčasťou každej poistnej zmluvy, a nemožno ju preto považovať za dôsledok jej individuálneho pochybenia. Zároveň zdôraznila, že podľa § 803 ods. 3 Občianskeho zákonníka má poisťovňa nárok na poistné až do konca poistného obdobia aj v prípade, že dôjde k zničeniu predmetu poistenia, preto nemožno platbu poistného považovať za náklad spôsobený len nevýhodným zmluvným dojednaním. Bez povšimnutia zostal aj svojvoľný a neodôvodnený postup poisťovne pri stanovení hodnoty použiteľných zvyškov vozidla. Podľa dovolateľky pojem príčinná

súvislosť nemožno zužovať len na časovú následnosť medzi skutkovými okolnosťami. Rozhodujúca je vecná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, ktorá v tomto prípade podľa žalobkyne existuje. Dopravná nehoda, ktorú výlučne zavinil zamestnanec žalovaného, priamo spôsobila zánik vozidla žalobkyne, a teda aj škodu, ktorú si dovolateľka v súdnom konaní uplatňuje. Vzhľadom k tomu, že táto príčinná súvislosť bola v konaní dostatočne a objektívne preukázaná predloženými listinnými dôkazmi, dovolateľka považovala záver odvolacieho súdu za nesprávny. Odôvodnením zamietnutia žaloby rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/267/2005, sa podľa dovolateľky konajúce súdy významne odchyľili od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej rozhodnutia súdu iného štátu nie sú právne záväzné pre rozhodovanie všeobecných súdov Slovenskej republiky. Všetky všeobecné súdy Slovenskej republiky majú povinnosť rešpektovať ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, predovšetkým Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom ak sa od nej odklonia, musia tento odklon dôkladne a presvedčivo odôvodniť. Zároveň dovolateľka zdôraznila, že rozhodnutia súdov iných štátov, vrátane rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky, nemajú na území Slovenskej republiky právne záväzný charakter. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017, ako aj na uznesenie z 22. novembra 2018 sp. zn. 3Cdo/165/2018. Vzhľadom na uvedené navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaný sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Intervenant vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súd prvej inštancie aj odvolací súd rozhodli v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/234/2006, 3Cdo/130/2010, 5Cdo/126/2009, z ktorých relevantné časti citoval. Nesúhlasil s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP, s odkazom na rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/165/2018. Podľa jeho názoru sa odvolací súd zrozumiteľne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobkyne, ktoré rozhodnutie náležite a logicky zdôvodnil. Z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu riadne, navrhol dovolanie odmietnuť, alternatívne navrhol dovolanie zamietnuť ako nedôvodné s poukazom na nepreukázanie takej miery nesprávneho procesného postupu, ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a na nepreukázanie odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

15. Podstatou dovolacej argumentácie uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP bolo namietané posúdenie existencie právneho záujmu intervenienta na výsledku konania, a tým porušenie princípu rovnosti zbraní, kontradiktórnosti sporového konania a práva dovolateľky na spravodlivý proces.

16. Podľa § 81 CSP intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania.

17. Intervenient je subjektom sui generis sporového konania. Vystupuje buď na strane žalovaného alebo žalobcu. Intervencia je fakultatívna a je na rozhodnutí intervenienta, či do konania vstúpi. Účelom vstupu intervenienta je, aby vlastnými procesnými úkonmi podporoval stranu sporu, na ktorej vystupuje. Právny záujem intervenienta na výsledku sporu, kde vynesený rozsudok bude záväzný iba subjektívne, je daný vtedy, ak existuje medzi intervenientom a stranou sporu taký hmotnoprávny vzťah, pre ktorý má predmet intervenovaného sporu povahu predbežnej otázky.

18. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie uznesením č. k. 17C/34/2021-209 zo 6. júna 2022 pripustil vstup intervenienta do konania s právoplatnosťou od 8. júna 2022 s odôvodnením, že právny záujem na výsledku konania je daný, nakoľko so žalovaným má uzatvorenú flotilovú poisťnú zmluvu č. 8080077169, predmetom ktorej je dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to aj v čase poisťnej udalosti č. 2180112975. Výška plnenia z havarijného poistenia žalobkyne prevyšovala podľa intervenienta skutočnú škodu, preto nedošlo k plneniu z povinného zmluvného poistenia žalovaného. Výpočet plnenia z havarijného poistenia sa riadi

poistnou zmluvou a všeobecnými poistnými podmienkami. Môže zahŕňať aj plnenie inej škody, ktorá nevznikla v bezprostrednej priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, kým z povinného zmluvného poistenia sa hradí len skutočná škoda. V prípade, že by žalovanému bolo v súdnom konaní uložené zaplatenie škody žalobkyni, ktorá by bola skutočnou škodou, tak žalovaný, ktorý má zmluvný vzťah s intervenientom, by si škodu mohol uplatniť u intervenienta.

19. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd nepovažoval uplatnenú námietku dovolateľky za dôvodnú, nakoľko o vstupe intervenienta do konania bolo právoplatne rozhodnuté súdom prvej inštancie, ktorý vyhodnotil aj právny záujem intervenienta na výsledku konania, ktorého predmetom je uplatnenie náhrady škody a intervenient je poisťovateľom zodpovednosti za žalovaného.

20. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa porušenia princípu rovnosti zbraní, dovolací súd uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) táto zásada zabezpečuje, aby v súdnom konaní mali jeho účastníci rovnaké postavenie. „Rovnosť zbraní“ spočívajúca v rovnakom postavení účastníkov súdneho konania sa prejavuje v procesnoprávnom postavení účastníkov konania, v spôsobe a rozsahu dokazovania a v iných oblastiach spojených so súdnym uplatňovaním práva. Zachovanie „rovnosti zbraní“ z pohľadu spôsobu a rozsahu vykonávaného dokazovania sa týka aj oprávnenia účastníkov konania navrhovať dôkazy. Možnosť navrhovania dôkazov je spojená s princípom dôkazného bremena, ktorého úspešnosť sa v súdnom spore viaže na schopnosť predložiť adekvátne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Výber dôkazných prostriedkov je na vóli sporovej strany. O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané a ktoré nie, rozhoduje súd podľa svojej voľnej úvahy. Obsahom záruky na spravodlivý súdny proces z pohľadu oprávnenia navrhovať dôkazy je limitovanie tejto voľnej úvahy súdu. Týmto limitom je požiadavka, aby nevykonanie navrhnutých dôkazov alebo vykonanie iných dôkazov nepostavilo účastníka konania do jasne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s jeho odporcom v súdnom spore (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Feldbrugge proti Holandsku z roku 1986).

21. V danom prípade k zamietnutiu návrhu intervenienta na vykonanie dôkazu oboznámením sa s obsahom príloh k flotilovej poistnej zmluve, došlo z dôvodu koncentračnej zásady, preto uvedený procesný postup súdu prvej inštancie nemožno považovať za porušenie procesných práv dovolateľky. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania, ktorá znamená, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania nie je vykonaný včas, nespôsobuje procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávných účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada.

21.1. Z obsahu zápisnice o pojednávaní konanom dňa 15. júna 2022 vyplýva, že s obsahom príloh k flotilovej poistnej zmluve z roku 2008 predložených intervenientom na pojednávaní, sa neoboznámil ani súd prvej inštancie, ktorý na predložený dôkaz neprihliadal, o čom rozhodol procesným uznesením. Navyše zo samotného vyjadrenia intervenienta vyplýva, že škoda bola hrazená z povinného zákonného poistenia traktora s EVČ: H. XXX C., ktorý bol poistený a nie vlečky, ktorá dopravnú nehodu spôsobila. Uvedené skutkové okolnosti sa však týkajú právneho vzťahu medzi poisťníkom a poisťovateľom, preto vyhodnotenie právneho záujmu intervenienta vystupujúceho na strane žalovaného nepredstavuje porušenie procesných práv žalobkyne, ani nevykazuje z tohto dôvodu existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť uplatneného dovolacieho dôvodu nie je daná. Procesným postupom súdu nižšej inštancie nedošlo k vylúčeniu dôkazu, ktorým by sa preukazovala rozhodujúca sporná skutočnosť.

22. Najvyšší súd v uznesení zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 uviedol, že „procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch a dôkazoch rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz

neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené (m. m. 5Cdo/202/2018).

23. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

24. K uvedenému dovolací súd len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

25. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

26. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

28. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z

hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

29. Dovolací súd posudzujúci prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie existencie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody z titulu uplatňovaných nárokov a dopravnou nehodou. V rámci dovolacieho prieskumu procesnej prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s ustanoveniami § 431 až § 435 CSP, posudzujúci existenciu príčinnej súvislosti ako právnej kategórie, ktorú právne normy používajú (čl. 46 ods. 3 ústavy), sa dovolací súd následne zaoberal podstatou uplatnenej dovolacej argumentácie.

30. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Pre právnú otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (R 83/2018).

31. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

32. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods.1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

33. Otázka vzťahu medzi príčinnou súvislosťou a vznikom škody bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená napr. v rozsudku z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo 126/2009, v ktorom dovolací súd uviedol, že „v právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmu ako následkom a ako skutočnosťou ako príčinou tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je

náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného pokiaľ vznikla a konkrétnym konaním škodcu, ak je protiprávne sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná sama je následkom niečoho a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo, bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušený. Nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako priama príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu“.

34. Rovnako v rozsudku z 28. októbra 2010 sp. zn. 3Cdo/130/2010 dovolací súd uviedol, že o vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikne. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala a je rozhodujúca iba vecná súvislosť príčiny a následku.

35. V skutkovo obdobnej veci sa nastolenou otázkou zaoberal dovolací súd v rozsudku z 30. septembra 2008 sp. zn. 2Cdo/198/2007, v ktorom citujúc ustanovenia § 420 ods. 1 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka následne uviedol, že „právne relevantná škoda je majetková ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného (majetková - hmotná ujma), a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentnom, t. j. peniazmi, a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Prejavuje sa vo forme skutočnej škody alebo vo forme ušlého zisku. Obe tieto formy sú v zásade rovnocenné a existencia jednej z nich nie je podľa platného práva podmienkou vzniku a uplatnenia druhej formy. Skutočná škoda je taká ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a reprezentuje majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby prišlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Ak je poškodený vlastníkom veci, jeho majetkový stav zahŕňa hodnotu veci a v dôsledku jej straty, odobratia či zničenia dochádza k zmenšeniu jeho majetkového stavu o hodnotu tejto veci v dobe pred tým, než k jej strate, odobratiu či zničeniu prišlo. Tomu, kto nie je vlastníkom veci, škoda spočívajúca v hodnote tejto veci nemôže vzniknúť, pretože ten, kto nenadobudol vec do vlastníctva, nezískal majetkovú hodnotu, ktorú by mohol stratiť. Ušlý zisk je ujma spočívajúca v tom, že u poškodeného nepríde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa tak dalo očakávať s ohľadom na pravidelný chod vecí. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu. Majetkovú hodnotu má samozrejme aj osobný automobil. Ak príde k jeho strate, odobratiu alebo zničeniu, vzniká vlastníkov veci skutočná škoda spočívajúca v hodnote (tržnej cene) veci v dobe, kedy k strate alebo k zničeniu prišlo (§ 443 Občianskeho zákonníka). V prípade porovnania majetkovej situácie žalobcu pred dopravnou nehodou, s jeho majetkovou situáciou po škodnej udalosti, možno však dospieť k záveru, že osobné motorové vozidlo totálne zničené škodnou udalosťou, v rozhodnom čase nepatrilo do vlastníctva žalobcu, nenachádzalo sa v jeho majetkovej sfére, preto mu škoda, ktorá by spôsobila skutočnú škodu na veci, alebo ktorá by zničením tejto veci (vo vlastníctve žalobcu) mu spôsobila ušlý zisk, vzniknúť nemohla. Ujma na majetku v dôsledku škodnej udalosti (dopravnej nehody) spočívajúca v rozdieli medzi hodnotou vozidla, ktorú by malo ku dňu riadneho skončenia leasingovej zmluvy nebyť jeho totálneho zničenia v dôsledku škodnej udalosti (dopravnej nehody) a po totálnom zničení, kedy v dôsledku škodnej udalosti malo nulovú hodnotu, je skutočnou škodou, ktorej náhrada zásadne patrí vlastníkov veci. Ak je poškodený vlastníkom veci, jeho majetkový stav zahŕňa hodnotu veci a v dôsledku jej poškodenia či zničenia dochádza k zmenšeniu jeho majetkového stavu. Tomu, kto nie je vlastníkom veci, však škoda spočívajúca v znížení hodnoty veci v dôsledku škodnej udalosti oproti jej hodnote pred poškodením nevzniká, pretože ten kto nenadobudol vec do vlastníctva, nezískal majetkovú hodnotu, ktorú by mohol

stratiť. Rozhodujúce pre právne posúdenie veci je skutočnosť, že žalobca v dobe, kedy prišlo k poškodeniu (resp. zničeniu) vozidla, nebol jeho vlastníkom. Poškodením vozidla prišlo v dôsledku škodnej udalosti k zníženiu majetkového stavu vlastníčky vozidla, ktorou bola leasingová spoločnosť, nie nájomcu vozidla, pretože rozdiel v hodnote vozidla pred poškodením (i keď časovo uplatnenej ku dňu riadneho skončenia leasingu a nie ku dňu skončenia leasingu v dôsledku zničenia predmetu leasingu) a potom (nulová hodnota) sa prejavil v majetkových pomeroch vlastníčky. Rovnako náhradu škody formou ušlého zisku si môže uplatniť len vlastník osobného motorového vozidla, ktorý len je aktívne legitimovaným k podaniu žaloby uvedeného druhu. Na tom nič nemení ani okolnosť, akým spôsobom si vysporiadali vzájomný právny vzťah založený leasingovou zmluvou leasingová spoločnosť s nájomcom - žalobcom. Majetkovou hodnotou, ktorá môže byť poškodená, je skutočná hodnota veci, pokiaľ je ocniteľná peniazmi a samozrejme patriaca vlastníkovi, nie nájomcovi. Je už nerozhodné v akej forme je náhrada škody uplatnená“.

36. V preskúmvanej veci je predmetom uplatňovaných nárokov majetková škoda, ktorá mala žalobkyni vzniknúť ako následok dopravnej nehody spôsobenej žalovaným, v dôsledku ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla zn. Toyota Rav4, EVČ: H., v čase dopravnej nehody vlastníčky patriaceho leasingovej spoločnosti Toyota Financial Services Slovakia s. r. o., ktoré skutkové okolnosti neboli v konaní sporné. Žalobkyňa si v spore uplatnila z titulu majetkovej škody nárok na zaplatenie sumy 334 eur, predstavujúcej rozdiel medzi hodnotou zvyškov motorového vozidla v sume 2 000 eur a kúpnej ceny, za ktorú boli zvyšky predané. Ďalej si uplatnila nárok na náhradu za spoluúčasť vo výške 982,42 eura, o ktorú bolo poistné plnenie od havarijného poistenia žalobkyni krátené, sumu 472,02 eura ako dlžné poistné, ktoré havarijný poisťovateľ vyrubil žalobkyni a sumu 9 491,34 eura, ktorá bola žalobkyňou uhradená v prospech leasingovej spoločnosti z dôvodu odstúpenia od úverovej zmluvy a následného vysporiadania všetkých pohľadávok z úverovej zmluvy. Odvolací súd k riešenej otázke prezentoval názor, v zmysle ktorého „príčinná súvislosť zodpovedná za vznik škody musí byť priamym, neprerušeným vzťahom medzi príčinou a následkom, nestačí len sprostredkované prepojenie. Zodpovednosť nemožno zakladať na neobmedzenej kauzalite, ale len na konkrétnej vecnej súvislosti. To platí najmä pri nároku na zaplatenie sumy vo výške 9 491,34 eura leasingovej spoločnosti, ktorá bola priamym dôsledkom zmluvných dojednaní v rámci ich právneho vzťahu. Aj keď boli niektoré zmluvné podmienky pre žalobkyňu nevýhodné napr. celé poistné plnenie bolo vyplatené leasingovej spoločnosti, žalobkyňa musela doplatiť istinu úveru, či znášať poplatok za predčasné splatenie, tieto okolnosti neboli relevantné pre daný spor. Uplatnený nárok nebol v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou spôsobenou zamestnancom žalovaného, preto žalovanému nevznikla povinnosť náhrady predmetnej majetkovej ujmy žalobkyni. Druhý a tretí čiastkový nárok mali svoj základ v poistnej zmluve havarijného poistenia vozidla medzi žalobkyňou a poisťovateľom. Jej súčasťou bolo dojednanie, podľa ktorého malo byť prípadné poistné plnenie vyplatené leasingovej spoločnosti, resp. žalobkyni mohlo byť vyplatené len so súhlasom leasingovej spoločnosti. V tejto súvislosti odvolací súd akcentoval, že žalobkyňa nespochybňovala, že v čase dopravnej nehody vlastníkom vozidla a teda subjektom, ktorému škoda vznikla bola spoločnosť Toyota Financial Services Slovakia s. r. o. Ak teda poisťovateľ znížil poistné plnenie v prospech označenej spoločnosti o spoluúčasť predstavujúcu sumu vo výške 982,42 eura a o dlžné poistné 472,02 eura, uvedená spoločnosť bola legitimovaným subjektom na uplatňovanie práva na náhradu predmetného zníženia poistného voči žalovanému. Žalobkyňa tvrdila, že vstúpila, resp. prevzala tieto nároky od leasingovej spoločnosti vysporiadaním všetkých pohľadávok z úverovej zmluvy. Z uvedenej dohody z 13. septembra 2019 však takéto dojednanie nevyplyvajú. Súčasne neplatí, že na nového vlastníka vozidla automaticky prechádzajú nároky na náhradu škody, ktoré sa odvíjajú od dopravnej nehody, ku ktorej došlo v čase, keď bola vlastníkom iná osoba teda predchádzajúci vlastník. Napokon podotkol, že žalobkyňa v spore nepreukázala zaplatenie uplatnených súm vo výške 982,42 eura a 472,02 eura, okrem dokladu zo 17. septembra 2019 (scan), z ktorého však nie je zrejmé, kto platbu realizoval a na základe akej zmluvy. Navyše rovnaká suma bola už započítaná poisťovňou pri likvidácii poistnej udalosti a o ktorú sumu bolo znížené poistné plnenie. Ak teda žalobkyňa odvodzovala nárok z tejto platby, chýbala medzi ňou a dopravnou nehodou príčinná súvislosť. Platba preto nebola spôsobilá zakladať zodpovednosť žalovaného. Napokon odvolací súd skonštatoval nedôvodnosť aj prvého čiastkového nároku na náhradu sumy predstavujúcej rozdiel medzi hodnotou použiteľných zvyškov motorového vozidla uvedenou v likvidácii poistnej udalosti a medzi sumou, za ktorú havarované vozidlo žalobkyňa

neskôr predala. Ak žalobkyňa nemohla využiť vyššiu ponuku spoločnosti Total Car s. r. o. z dôvodu zadržania motorového vozidla políciou, nešlo o priamu príčinnú súvislosť s dopravnou nehodou, a teda ani s konaním žalovaného. V prípade, že žalobkyňa nesúhlasila s výškou hodnoty určenou poisťovňou, mala to namietat' už v rámci likvidácie poistnej udalosti. Navyše nepreukázala, že v danom čase nebolo možné vozidlo predat' za vyššiu sumu alebo za plnú hodnotu stanovenú poisťovňou“.

37. Dovolací súd posudzujúc namietané právne posúdenie príčinnej súvislosti spočívajúce v stanovení medzi ktorými skutkovými okolnosťami má byť jej existencia zisťovaná dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z okolností preskúmvanej veci je nesporné, že v čase vzniku dopravnej nehody v dôsledku ktorej došlo k totálnej škode na motorovom vozidle, dovolateľka nebola jeho vlastníkom, ale len leasingovým nájomcom na základe leasingovej zmluvy uzavretej so spoločnosťou Toyota Financial Services Slovakia s. r. o. Dovolací súd súhlasí s právnym záverom súdov nižšej inštancie, v zmysle ktorého zmluvné dojednania pre prípad zničenia predmetu nájmu sú dôsledkom ich zmluvného dojednania, a nie dôsledkom škodnej udalosti. Skutočnou škodu je taká ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodovou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré je potrebné vynaložiť na uvedenie veci do pôvodného stavu (Cpj 87/70). Škodca teda v danom prípade žalovaný nezodpovedá za škodu, ktorá z titulu škodovej udalosti vznikla žalobkyni ako leasingovému nájomcovi, ale zodpovedá za škodu leasingovému prenajímateľovi z titulu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (R 7/1979).

38. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že pri skúmaní namietaného odklonu od ustálenej rozhodovacej dovolacieho súdu riešenej otázky existencie príčinnej súvislosti a vznikom škody v danom prípade uplatnenej leasingovým nájomcom, nezistil odklon preto dovolanie ako neprípustné odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP.

39. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods.1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaného a intervenienta vystupujúceho na jeho strane, ktorým priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

40. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.